

KijkOnderzoek
stichting

**TV in Nederland
2003**

TV IN NEDERLAND 2003
ONTWIKKELINGEN IN TV BEZIT EN TV GEBRUIK
ESTABLISHMENT SURVEY

André van de Wal

Camiel Camps

Nelly Kalfs

Amstelveen, 9 maart 2004

© Auteursrecht voorbehouden.

Niets uit dit document mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de voormelde instanties.

1. Inleiding

Intomart voert in opdracht van de Stichting Kijkonderzoek het Establishment Survey uit. Doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van belangrijke televisie gerelateerde huishoudkenmerken in Nederland. Tevens levert dit onderzoek adressen en potentiële nieuwe panelleden voor het Kijkerspanel.

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen in tv-bezit en –gebruik in 2002 en 2003. De uitkomsten zijn representatief voor alle huishoudens in Nederland. Hiervoor zijn 6.311 huishoudens ondervraagd in 2003 (resp. 6.310 huishoudens in 2002). De hoge netto respons van 61,2 procent¹ draagt mede zorg voor de betrouwbaarheid van de resultaten.

2. Kerncijfers 2003

Allereerst worden de kerncijfers 2003 getoond, gevolgd door enkele doelgroep uitsplitsingen. Vervolgens worden de significante verschillen tussen 2002 en 2003 weergegeven, waarna per thema dieper wordt ingegaan op de ontwikkelingen.

In onderstaande tabel staan de kerncijfers weergegeven voor 2003. In de bijlage zijn de cijfers op doelgroepniveau opgenomen.

Tabel 1: Kerncijfers 2003

Kenmerk	Totaal
1 of meer tv-toestellen in gebruik	98,5%
aantal tv's in gebruik (gemiddeld)	1,6%
tv-toestellen in tweede woning	2,5%
Teletekst op basistoestel	91,1%
kabelabonnement of gemeenschappelijke antenne	91,0%
eigen antenne	4,2%
Schotelantenne	8,3%
kabelabonnement met decoder	2,1%
Videorecorder	79,7%
DVD-speler aangesloten op een televisie	33,4%
spelcomputer die op tv kan worden aangesloten	17,9%
PC	68,1%
kijkt wel eens tv via de PC	4,6%
abonnement rtv-programmablاد	56,9%
Steunlidmaatschap	11,5%

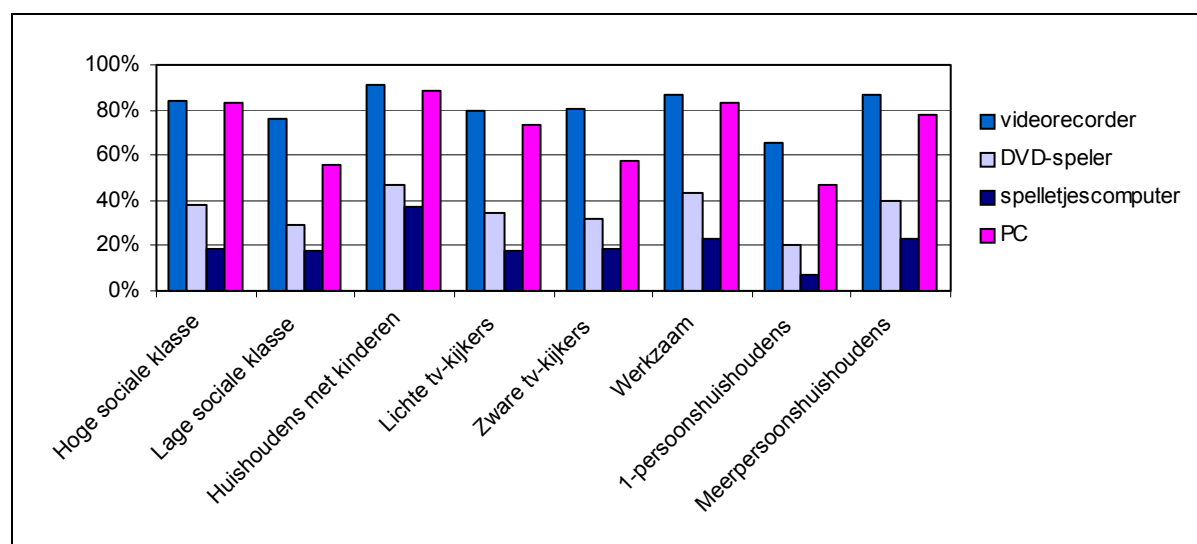
Bron: Establishment Survey SKO 2003
N=6.311 huishoudens

¹ Gemiddeld e over het 1e halfjaar 2003 (dus inclusief herbenadering).

Bijna alle huishoudens bezitten één of meer tv-toestellen en gebruiken die ook regelmatig. De meeste toestellen bezitten de mogelijkheid om Teletekst weer te geven. Nederland kent een hoge kabelpenetratie met ruim 91 procent. 8 procent van de huishoudens bezit een schotelantenne, terwijl 4 procent nog een eigen antenne bezit. 3 procent van de huishoudens bezit een kabelabonnement in combinatie met een decoder. Videorecorders staan in 80 procent van de huishoudens, spelcomputers staan in 17 procent van de huishoudens. Het percentage huishoudens dat een DVD-speler bezit is fors toegenomen en is gemiddeld 33,4 procent. 68 procent van de huishoudens bezit een PC, slechts 5 procent van de huishoudens kijkt wel eens tv via de PC. Bijna 57 procent van de huishoudens bezit een abonnement op een rtv programmabladd, 11,5 procent bezit een steunlidmaatschap.

In figuur 1 worden de kerncijfers weergegeven van het bezit van videorecorders, PC's, DVDspelers en spelcomputers voor een aantal doelgroepen.

Figuur 1: Kerncijfers per doelgroep

Kijken we naar apparatuur die aangesloten kan worden op de televisie of via welke televisie kan worden gekeken, dan blijkt dat huishoudens met kinderen de meeste en éénpersoonshuishoudens de minste apparatuur bezitten. Sociale klasse speelt nauwelijks een rol bij het wel of niet bezitten van een spelcomputer in tegenstelling tot de verdeling bij de andere apparatuur. Of het huishouden valt te typeren als een lichte of zware kijker maakt voor het bezit weinig uit, met uitzondering van de PC.

3. Significante verschillen ten opzichte van 2002

In tabel 2 wordt een overzicht gegeven van de kenmerken die een significante ontwikkeling laten zien tussen 2002 en 2003. Daarna wordt per thema ingegaan op alle ontwikkelingen.

Tabel 2: Verschillen ten opzichte van 2002

	2002	2003
Type antenne basistoestel: kabel	92,7%	91,0%
Type antenne basistoestel: eigen buitenantenne / kamerantenne / spriet	3,4%	4,2%
Schotelantenne	7,3%	8,3%
Kabelabonnement met decoder (niet Canal+) ²	3,3%	2,1%
Teletekst op basistoestel	90,0%	91,1%
DVD-speler aangesloten op een televisie	17,9%	33,4%
Abonnement TROS kompas	6,5%	5,6%
Steunlidmaatschap BNN	0,9%	1,8%

Bron: Establishment Survey SKO 2002-2003

n=6.310/6.311 huishoudens

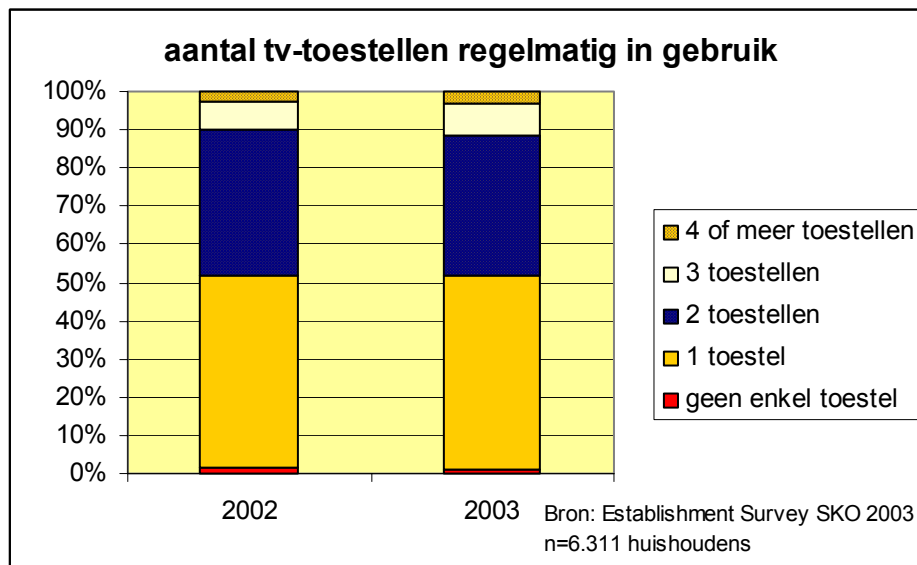
² Vraagstelling is veranderd. In 2002 werd gevraagd of er een decoderabonnement was (ja / nee) met als opmerking "hier wordt niet Canal+ bedoeld". In 2003 zijn de antwoordcategorieën uitgesplitst naar UPC Digital, Casema digitale televisie, Canal+ Rood / Blauw, Canal+ Digitaal en anders. In totaal 4,8 procent heeft een van deze antwoordcategorieën aangekruist. In de vragenlijst 2003 is een filtervraag toegevoegd: "Heeft uw huishouden een kabelabonnement bij UPC of Casema?". Het decoderbezit (niet Canal+) onder deze groep kabelabbonementen UPC, Casema of 'weet niet' bedraagt 2,4 procent.

4. Ontwikkelingen per thema

4.1 Tv bezit

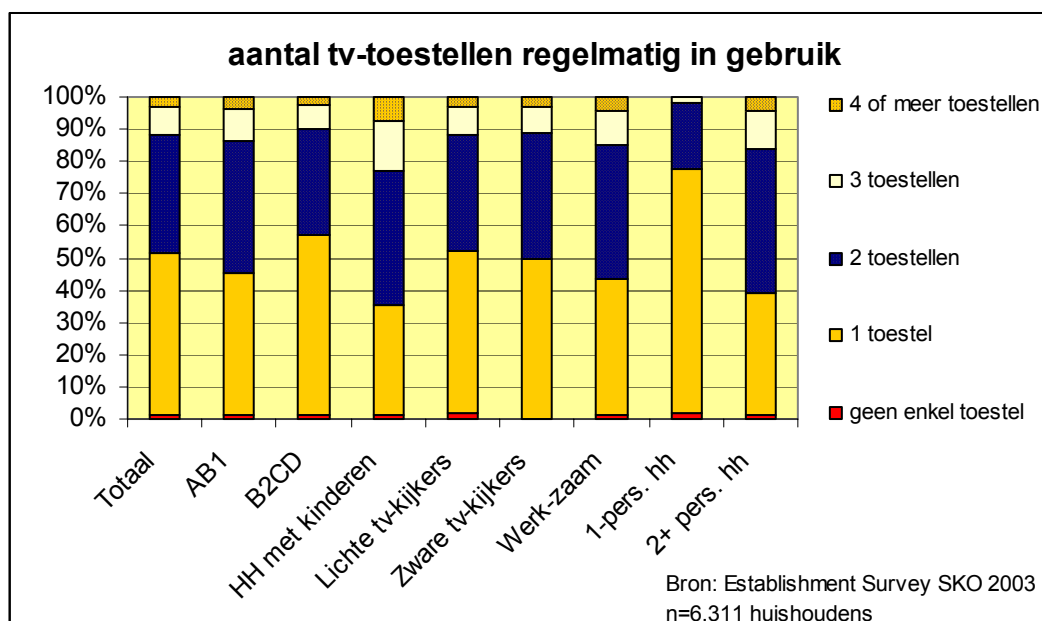
In 2003 heeft ruim 98 procent van de huishoudens een of meerdere tv-toestellen in gebruik, net als in 2002. Ook het gemiddelde aantal tv-toestellen per huishouden is met 1,6 toestel op hetzelfde niveau als in 2002. Er is een lichte verschuiving zichtbaar in de toename van 3^e toestellen.

Figuur 2:

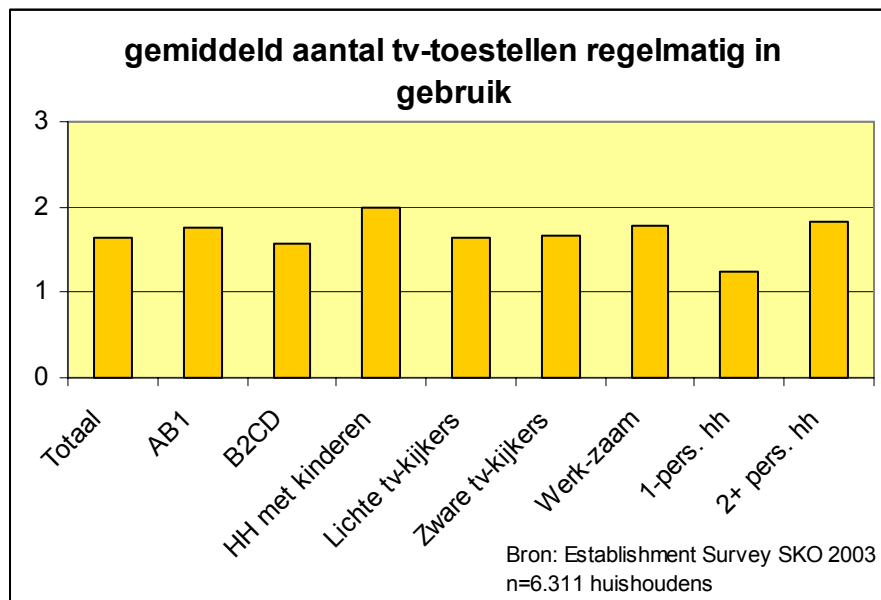
Van de doelgroepen hebben ook in 2003 huishoudens met kinderen en meerpersoons huishoudens de meeste tv-toestellen regelmatig in gebruik. Eenpersoons huishoudens daarentegen hebben gemiddeld duidelijk de minste tv-toestellen in gebruik. Dit is geheel overeenkomstig de verwachting.

Figuur 3:

Gemiddeld bezit een huishouden in 2003 net als in 2002 1,6 tv-toestel. Huishoudens met kinderen en meerpersoons huishoudens bezitten de meeste tv-toestellen (2 resp. 1,8 toestellen), de eenpersoons huishoudens bezitten duidelijk de minste tv-toestellen (1,2 toestel).

Figuur 4

4.2 Tv bezit tweede woning

3 procent van de huishoudens beschikt over een tweede woning, waarin vaak ook tv-toestellen aanwezig zijn. In totaal bevat 2,5 procent van alle huishoudens een of meer toestellen in de tweede woning. Gemiddeld staan er net als in 2002 1,2 toestellen in de tweede woning.

4.3 Teletekst

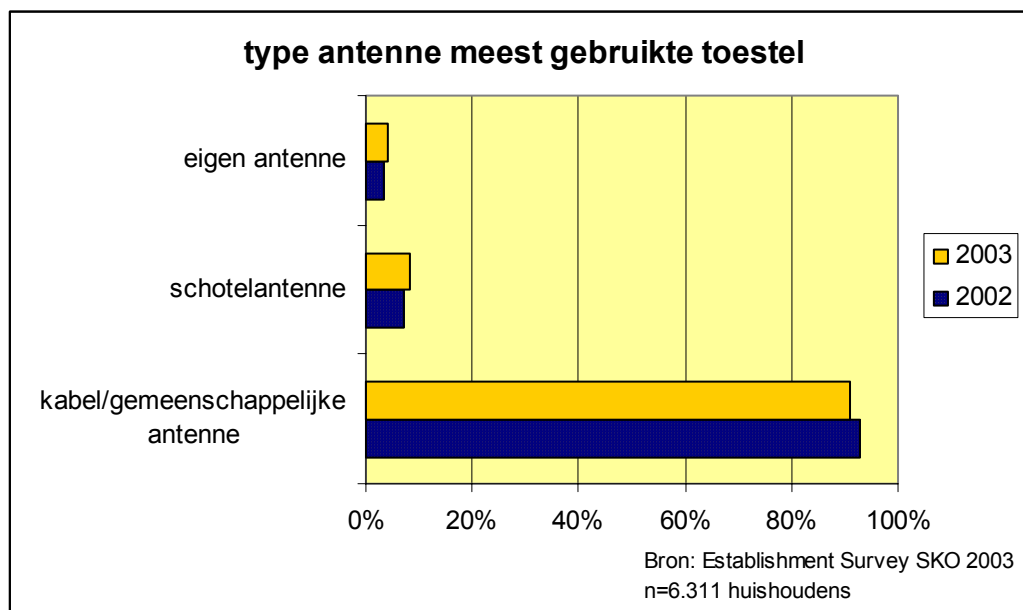
Teletekst is gemeengoed geworden voor de televisie. Een televisie zonder Teletekst lijkt niet meer verkrijgbaar op de markt. Gemiddeld is Teletekst op ruim 91 procent van de meest gebruikte toestellen aanwezig. Dit is iets hoger dan in 2002 (90 procent). Binnen enkele jaren, als de oudere toestellen zullen worden vervangen door nieuwe, zal dit percentage ongetwijfeld nog licht stijgen.

Tussen de doelgroepen bestaan verschillen, zo bezitten huishoudens met kinderen de meeste toestellen met Teletekst: 93,8 procent. De minste toestellen met Teletekst staan bij eenpersoons huishoudens (85,7 procent), hetgeen betekent dat daar sprake is van wat oudere toestellen

4.4 Type antenne / schotelbezit

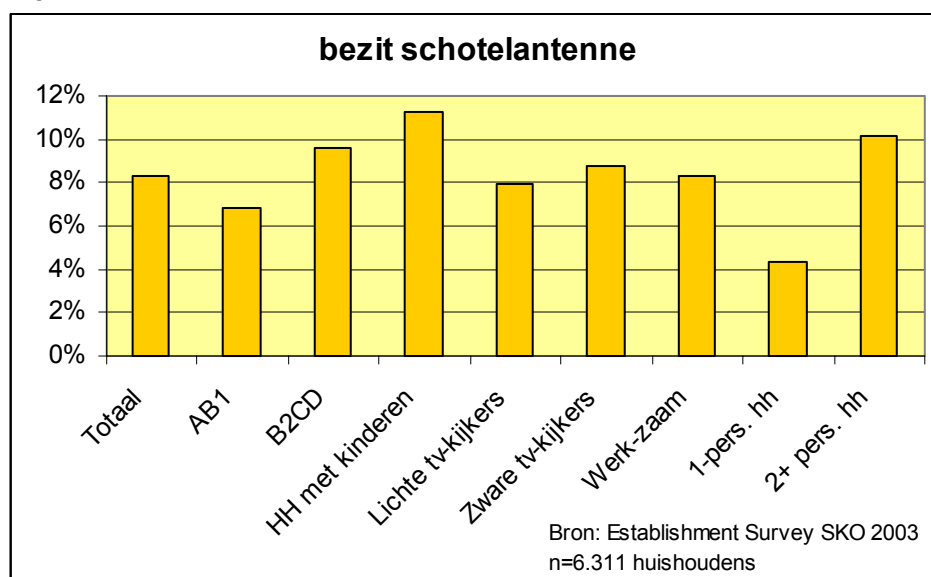
Het percentage kabelabonnementen of aansluitingen op een gemeenschappelijke antenne is licht gedaald, terwijl het percentage "eigen antenne" met onder andere de spriet en de eigen buitenantenne licht is gestegen ten opzichte van 2002. Het percentage schotelbezit is gestegen van 7,3 procent in 2002 naar 8,3 procent in 2003. De start van Digitenne (digitale ethertelevisie) in de loop van 2003 is niet zichtbaar in de cijfers; de categorie "anders" stijgt wel iets, maar deze stijging is niet significant.

Figuur 5:

Ook het schotelbezit is duidelijk het laagst bij de eenpersoons huishoudens: 4 procent. Vooral bij huishoudens met kinderen (11 procent), maar ook bij andere meerpersoons huishoudens is het schotelbezit relatief hoog (10 procent).

Figuur 6:

4.5 Decoderbezit en –gebruik

Kabelmaatschappijen bieden vaak de mogelijkheid om in combinatie met het kabelabonnement, een decoder af te nemen. Met deze decoder kunnen allerlei extra diensten worden afgenomen. Het decoderbezit is niet zonder meer vergelijkbaar met 2002 door de veranderde vraagstelling.

In 2002 werd gevraagd of er een decoderabonnement was (ja / nee) met als toelichting “*hier wordt niet Canal+ bedoeld*”. Het decoderbezit bedroeg toen 3,3 procent.

In 2003 zijn de antwoordcategorieën uitgesplitst naar UPC Digital, Casema digitale televisie, Canal+ Rood/Blauw, Canal+ Digitaal en anders. Hierop gaf 2,1 procent aan een decoderabonnement op UPC Digital, Casema digitale televisie of anders te hebben.

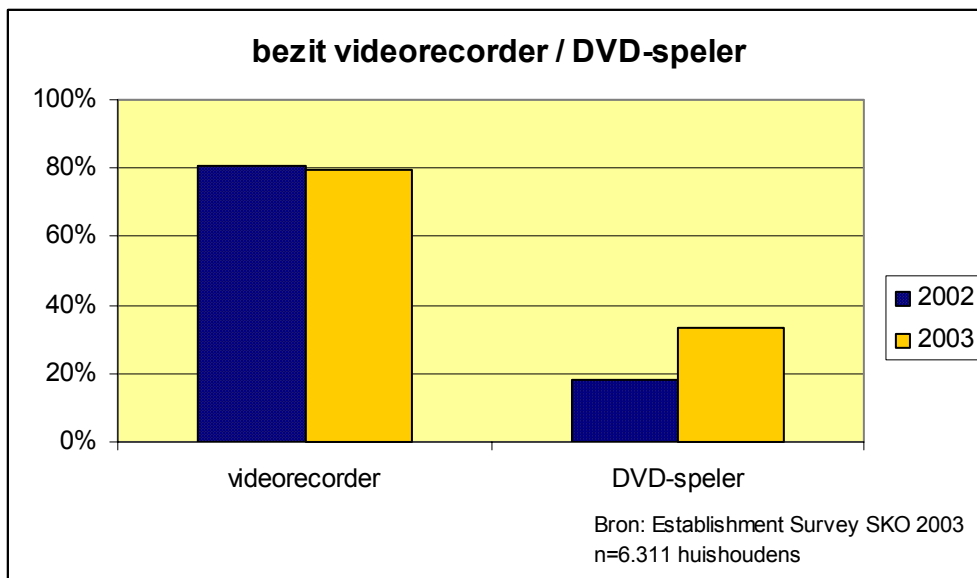
In de vragenlijst 2003 is de filtervraag toegevoegd: “Heeft uw huishouden een kabel-abonnement bij UPC of Casema?”. Het decoderbezit onder deze groep bedraagt 2,4 procent.

Per doelgroep is het totale decoderbezit het hoogst bij de ‘zware’ tv-kijkers met 6 procent. Huishoudens met kinderen en meerpersoons huishoudens volgen met 5,4 procent. De minste decoders worden aangetroffen bij de eenpersoons huishoudens: 3,7 procent.

4.6 Bezit videorecorder / DVD-speler

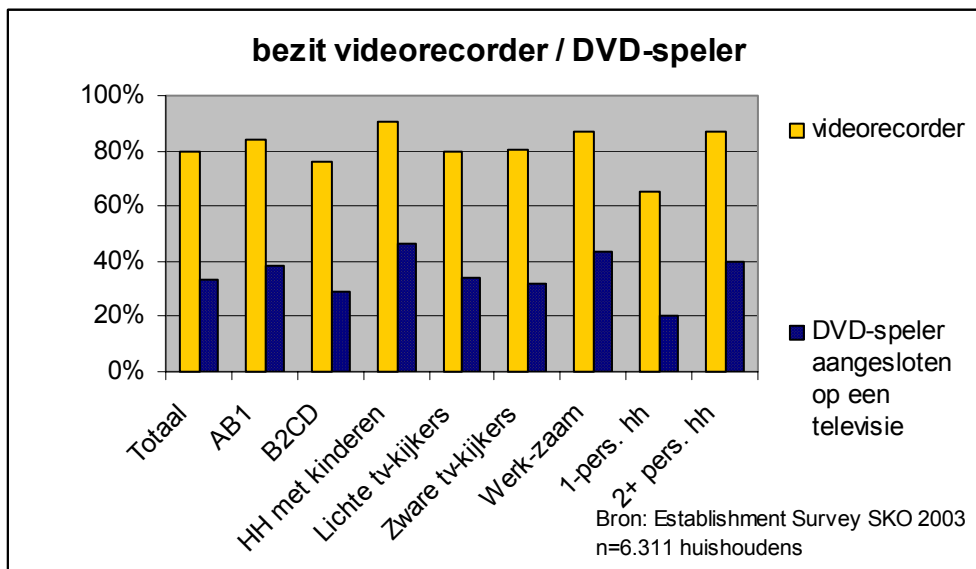
Het percentage huishoudens dat een videorecorder bezit is in 2003 80 procent en is daarmee vrijwel gelijk aan 2002. Dit gegeven is interessant om af te zetten tegen het gestaag groeiende bezit van DVD-spelers. Het gemiddelde percentage DVD-bezit is in 2002 33 procent ten opzichte van 18 procent in 2002. De uitkomsten per kwartaal laten net als in 2002 met name in het laatste kwartaal van 2003 (39,7 procent) een explosieve stijging in DVD bezit zien.

Figuur 7:

De toename in DVD-bezit zet na 2002 in 2003 gestaag door. Videorecorders worden nog niet massaal gedumpt, DVD-spelers worden nog niet als volledig vervangmiddel gezien. Wellicht dat dit gaat veranderen met de opkomst van de steeds goedkoper wordende DVD-recorders. In de vragenlijst 2004 wordt het bezit van deze recorders apart gemeten.

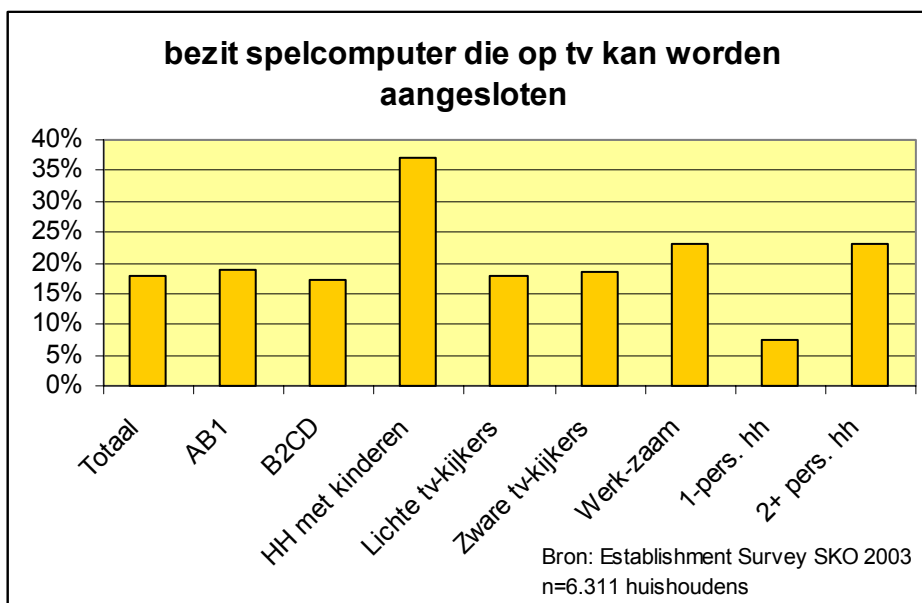
Figuur 8:

4.7 Bezit spelcomputer die op de tv kan worden aangesloten

Het bezit van spelcomputers is met 18 procent vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2002. Per doelgroep verschilt het sterk. Het is niet verwonderlijk dat vooral huishoudens met kinderen verreweg het vaakst een spelcomputer bezitten: 37 procent. Bij eenpersoons huishoudens is dit slechts 7 procent. Opvallend is dat de sociale klasse nauwelijks een rol speelt bij het wel of niet bezitten van een spelcomputer in tegenstelling tot de verdeling bij andere apparatuur.

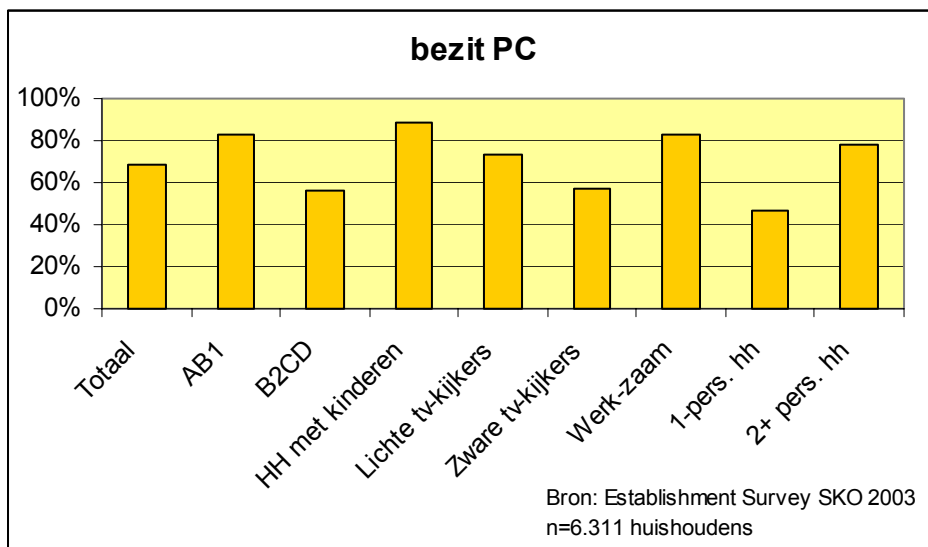
Figuur 9:

4.8 PC bezit / tv-kijken via de PC

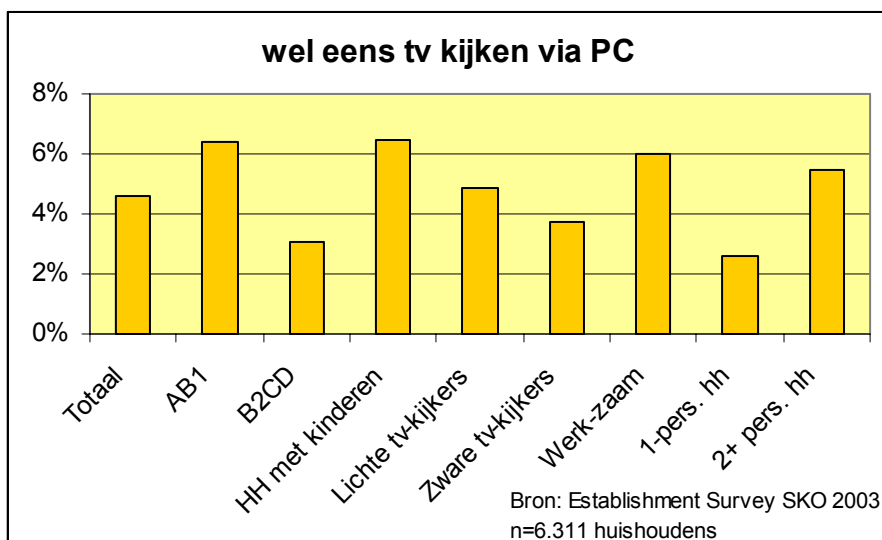
Het PC bezit is op hetzelfde niveau als in 2002. Per doelgroep verschilt het sterk. Zo zijn het wederom de eenpersoons huishoudens die qua bezit het laagst scoren met 47 procent. Bij PC bezit is sociale klasse wel een belangrijke discriminant, AB1 scoort 83 procent, bij B2CD is dit 56 procent. Ook hier zijn het de huishoudens met kinderen waar de meeste PC's in bezit zijn: 89 procent.

Figuur 10:

Televisie kijken via de PC is nog niet erg populair en zit op het niveau van 2002 met 5 procent, bij een gelijkblijvend percentage PC-bezit.

Figuur 11:

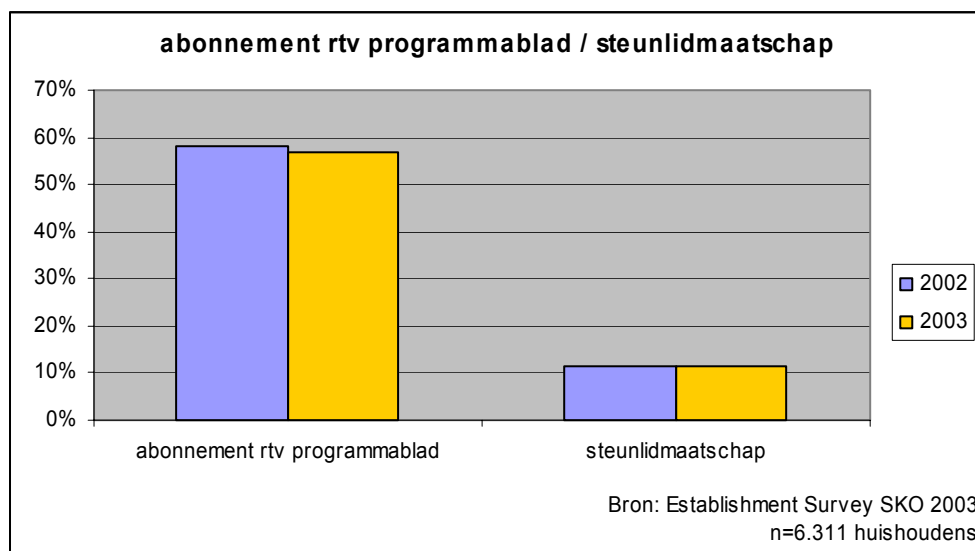
Het blijkt dat het tv-kijkgedrag via de PC per doelgroep vergelijkbaar is met het bezit van een PC. Zo zijn het de huishoudens met kinderen die het hoogst scoren met 6,5 procent, gevolgd door de werkzamen en sociale klasse AB1 (6,4 resp. 6,0 procent). De lagere sociale klasse B2CD (3,1 procent) en de eenpersoons huishoudens (2,6 procent) kijken gemiddeld het minst tv via de PC.

TV kijken via de PC kan op verschillende manieren. Via de tv kaart kijkt 1,5 procent wel eens, via de mediaspeler 2,2 procent en via beide manieren 0,5 procent. Bij TV kijken via de tv kaart kijkt de kijker direct naar een uitzending, terwijl via de media speler zowel direct als indirect televisie kan worden gekeken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan beeldmateriaal dat via internet wordt opgevraagd. Het is opvallend dat TV kijken via de PC nauwelijks aan populariteit wint, ondanks de sterk dalende prijzen voor breedbandverbindingen en de steeds goedkoper wordende (video)hardware voor de PC.

4.9 Abonnement rtv programmablad / steunlidmaatschap

Zowel het percentage abonnementen op rtv programmabladen als steunlidmaatschappen is gelijk gebleven ten opzichte van 2002.

Figuur 12:

Bij de programmabladen is het Veronicablad nog steeds duidelijk de marktleider met 15 procent penetratie. De overige programmabladen volgen op ruime afstand rond de 5 à 7 procent.

Traditioneel zijn de steunlidmaatschappen van de EO en de VPRO het populairst. Bij de EO is het percentage 4,3 procent, bij de VPRO 2,7 procent. Door de ledenwerfactie van BNN is het gemiddelde percentage tientjesleden in 2003 verdubbeld naar 1,8 procent.

BIJLAGE: Kerncijfers 2003

	Totaal	AB1	B2CD	Lichte tv- kijkers	Zware tv- kijkers	Werk- zaam	HH met kinderen	1-pers hh	2+ pers. hh
	6311	2848	3463	4167	2001	4158	1715	2037	4274
1 of meer tv-toestellen regelmatig in gebruik	98,5%	98,2%	98,7%	98,1%	99,7%	98,5%	98,7%	98,0%	98,8%
aantal tv-toestellen regelmatig in gebruik (gemiddeld)	1,6	1,7	1,6	1,6	1,7	1,8	2,0	1,2	1,8
tv-toestellen in tweede woning	2,5%	2,7%	2,3%	2,3%	2,8%	2,0%	1,8%	1,7%	2,8%
Teletekst op basistoestel	91,1%	91,9%	90,5%	90,4%	93,3%	92,8%	93,8%	85,7%	93,7%
kabelabonnement of gemeenschappelijke antenne	91,0%	91,7%	90,5%	90,1%	93,9%	91,7%	90,0%	92,2%	90,5%
eigen antenne	4,2%	3,6%	4,5%	4,5%	3,0%	4,1%	5,3%	2,3%	5,0%
schotelantenne	8,3%	6,8%	9,6%	7,9%	8,8%	8,3%	11,3%	4,3%	10,2%
kabelabonnement met decoder (niet Canal+)	2,1%	1,9%	2,2%	1,9%	2,3%	2,4%	2,7%	1,7%	2,2%
videorecorder	79,7%	84,3%	76,0%	79,6%	80,4%	87,0%	90,9%	65,1%	86,7%
DVD-speler aangesloten op een televisie	33,4%	38,4%	29,2%	34,4%	31,9%	43,2%	46,7%	20,1%	39,7%
spelcomputer die op tv kan worden aangesloten	17,9%	18,8%	17,3%	17,8%	18,5%	23,0%	37,0%	7,4%	23,0%
PC	68,1%	82,8%	55,9%	73,5%	57,3%	82,9%	88,8%	46,6%	78,3%
kijkt wel eens tv via de PC	4,6%	6,4%	3,1%	4,9%	3,7%	6,0%	6,5%	2,6%	5,5%
abonnement rtv programmablad: (1 of meer)	56,9%	57,5%	56,4%	54,7%	61,9%	55,3%	56,0%	49,9%	60,2%
abonnement steunlidmaatschap: (1 of meer)	11,5%	13,3%	9,9%	12,1%	9,8%	10,7%	10,3%	10,0%	12,1%

Bron: Establishment Survey SKO 2003
n=6.311 huishoudens